

Tutkijavierailulla Kanadassa

5.10.2026

Lokakuun 17. päivänä 2026 tulee kuluneeksi tasan sata vuotta siitä, kun isoisäni Eemil Laasasenaho lähti siirtolaiseksi Kanadaan. Hänen nimensä on päivätty Halifaxin siirtolaisluetteloon 17.10.1926. Kanadassa hän työskenteli kolmen vuoden ajan Ontarion metsätyömailla ja kaivoksella.

Isoisä palasi Suomeen vuonna 1929. Kanadaan jääneet ystävät lähettivät hänelle tiedon, ettei takaisin kannattanut enää tulla, sillä suurta lamaa seurannut työttömyys oli iskenyt maahan kovalla voimalla. Niinpä hän päätti jäädä Suomeen. Kanadassa ansaitsemillaan rahoilla hän osti Soinista maatilan, jossa perheemme asuu edelleen.

Kun mahdollisuus tutkijavierailuun Kanadaan avautui, matkan ajankohta tuntui erityisen merkitykselliseltä. Halusimme vaimoni kanssa yhdistää matkaan tilamme satavuotisen historian juhlistamisen ja kulkea hetken samoilla seuduilla, joille isoisäni oli aikanaan lähtenyt etsimään toimeentuloa. Vaikka oma matkani suuntautui Ontarion sijasta Québeciin, yhteys menneeseen oli vahvasti läsnä. Kanadan matka tuntuu olevan osa perinnettä, sillä myös isäni, Martti Laasasenaho, teki tutkimustoimintaan liittyvän opintomatkan Kanadaan vuonna 1999 (kuva 1).

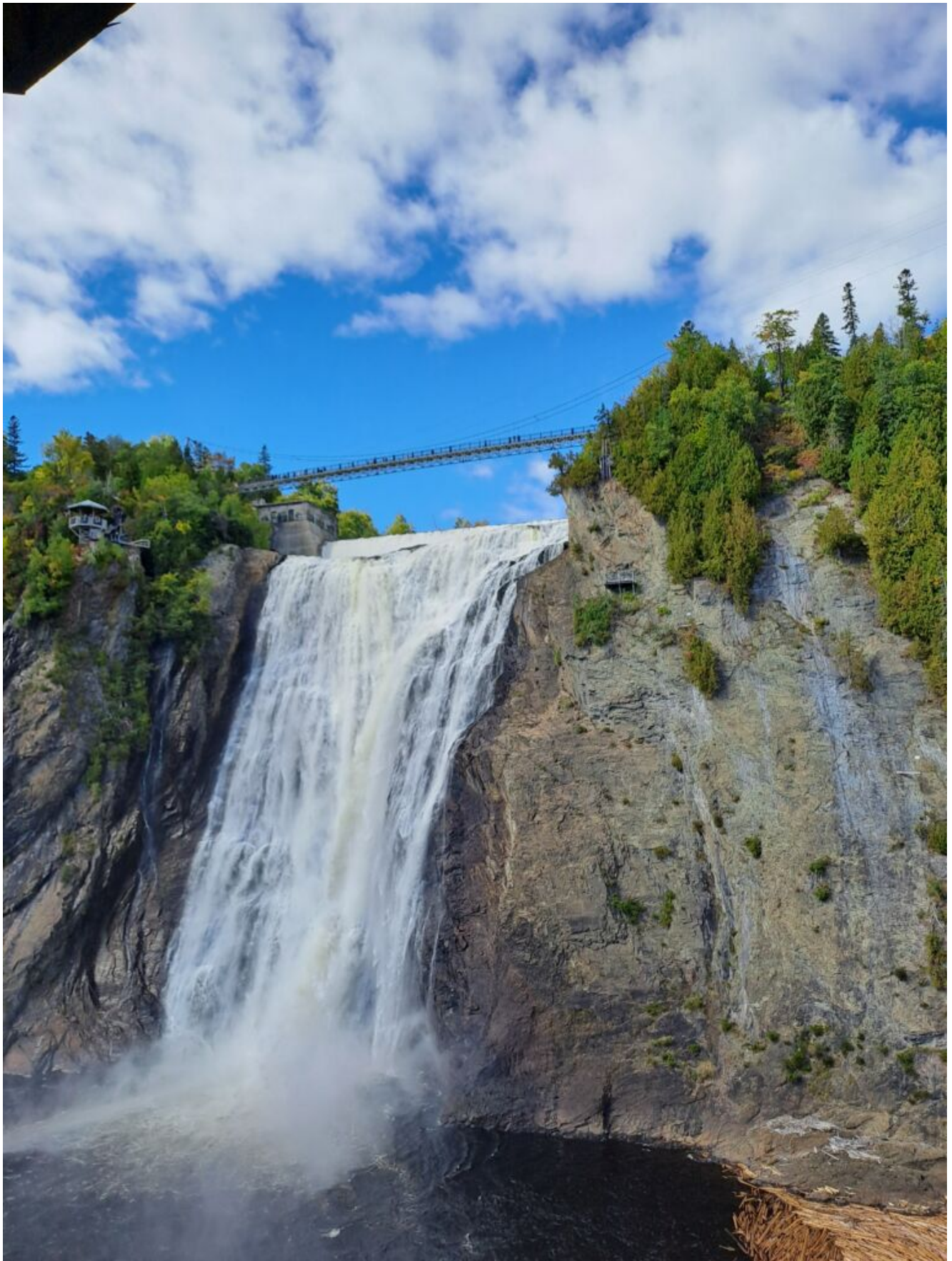

Kuva 1. Isoisäni käytössä ollut puinen matka-arkku, joka tuli hänen mukanaan Kanadasta Suomeen ennen suurta lamaa v. 1929. Kuvassa vasemmalla isäni Martti Laasasenaho, joka teki oman 3 viikkoa kestäneen matkan Kanadaan vuonna 1999 kerätessään taustamateriaalia omaan väitöskirjaansa (Laasasenaho 2010). Taustalla tilan vanha päärakennus (kuva: Mirka Laasasenaho).

Peatland Ecology Research Group

Varsinainen tutkijavierailuni suuntautui Université Laval -yliopistoon ja sen kansainvälisesti tunnettuun Peatland Ecology Research Group -tutkimusryhmään. Vierailun tavoitteena oli tutustua kanadalaisiin turvetuotannosta poistuneiden alueiden ennallistamismenetelmiin ja pohtia, mitä niistä voitaisiin soveltaa Suomessa. Aihe on erityisen ajankohtainen, sillä Euroopan unionin ennallistamisasetuksen takia Suomessa on ennallistettava huomattavan paljon turvemaita lähitulevaisuudessa. Tutkimusryhmää johtaa professori Line Rochefort, joka on ollut kehittämässä turvemaiden ennallistamista jo vuosikymmenten ajan. Line Rochefort on toiminut kasvitieteiden laitoksen professorina Lavalin yliopistossa vuodesta 1991. Hän on suorittanut tohtorintutkinnon Cambridgen yliopistossa Iso-Britanniassa ja ollut vierailevana tutkijana Harvardin yliopistossa (USA), Helsingin yliopistossa sekä Cornellin yliopistossa (USA). Line Rochefort on soiden ennallistamisen johtava asiantuntija Kanadassa ja yksi alan pioneereista maailmassa. Vuonna 2019 hänet nimitettiin Kanadan kansalliseksi yhteyshenkilöksi Ramsarin kosteikkosopimuksen tieteelliseen ja tekniseen arviointipaneeliin. Line on myös Itä-Suomen yliopiston kunniatohtori.

Matka sujui lähes hämmästyttävän vaivattomasti. Lennot ja junat olivat aikataulussa, ylimääräiseltä säädöltä välttyttiin ja pysyimme terveinä. Syyskuinen sää oli suomalaisittain lähes kesäinen. Aurinko paistoi ja päivälämpötila nousi noin 20 asteeseen, mikä sopi erinomaisesti maastopäiville. Québec sijaitsee lehti- ja havumetsien vaihettumisvyöhykkeellä. Lehtipuusto oli monipuolista, ja maisemassa näkyi lehti- ja havupuiden lisäksi paikoin suuria tuijia. Myös jylhät maisemat olivat läsnä (kuva 2).

Kuva 2. Montmorencyn putoukset Québecissä (kuva: Kari Laasasenaho).

Maaseutua katselimme myös Montréalin ja Québecin väliseltä junareitiltä. Noin 250 kilometrin matkalla ikkunan takana vaihtelivat laajat maissipellot, rehupellot ja metsät. Aamuisilla pelloilla näkyi kalkkunoita. Matkan aikana vastaan tuli myös maaoravia ja Québecin linnoituksen raunioilla jopa preeriakoira. Kaikkea ei

kuitenkaan ehtinyt nähdä. Kanada on suuri maa, josta yhden matkan aikana avautui vasta pieni osa.

Yliopistolla tutustuimme muun muassa sammalten kasvattamiseen kasvihuoneissa. Tavoitteena on tuottaa ennallistamisessa tarvittavaa sammalta niin, ettei sitä tarvitse kerätä luonnontilaisilta soilta. Kasvihuoneissa testataan erilaisia sammallajeja, kastelumenetelmiä ja vedenkorkeuksia. Optimaalisissa olosuhteissa sammal voi tuottaa muutamassa kuukaudessa noin kymmenen senttimetriä uutta kasvua (kuva 3).

Kuva 3. Sammalten kasvatuskokeita Université Lavalin kasvihuoneessa (kuva: Kari Laasasenaho).

Erityisen antoisia olivat maastoretket entisille turvetuotantoalueille. Kanadalaiset suonpohjat näyttivät yllättävän samanlaisilta kuin suomalaiset. Ennallistamisessa alueen pinta tasataan, ojat tukitaan ja suonpohjalle levitetään rahkasammalsilppua (kuva 4). Sammal suojataan kuivumiselta olkikatteella. Menetelmä on käytännönläheinen, ja eri työvaiheita pääsimme seuraamaan aitojen työkonoiden äärellä. Kanadassa menetelmällä on ennallistettu jo noin 2 000 hehtaaria suonpohjia.

Kuva 4. Olkikatteen levitystä rahkasammalen levityksen jälkeen (kuva: Kari Laasasenaho).

Vanhimmillä vierailukohteilla ennallistamisesta oli kulunut lähes 30 vuotta. Entistä turvetuotantoaluetta oli vaikea tunnistaa, sillä alueelle oli muodostunut mättäitä, vetisiä painanteita ja suokasvillisuutta (kuva 5). Ennallistamatta jätetyillä vertailualueilla turvepinta saattoi sen sijaan olla edelleen paljas. Ero osoitti konkreettisesti, kuinka paljon aktiivisilla toimilla voidaan nopeuttaa ekosysteemin palautumista.

Kuva 5. Kuvassa on entinen turvetuotantoalue, joka oli ennallistunut metsäiseksi suotyypiksi kolmessakymmenessä vuodessa (kuva: Kari Laasasenaho).

Vieraanvaraisuus jäi matkasta erityisesti mieleen. Line Rochefort tarjosi meille hienon illallisen Saint Lawrence -joen rannalla, jossa seurasimme auringonlaskua alkui-, pää- ja jälkiruoan lomassa. Pääsimme myös tutkimusryhmän perinteisiin puutarhajuhliin (kuva 6). Tuttavallinen yhdessäolo täydensi hienosti yliopistolla ja maastossa käytyjä asiantuntijakeskusteluja.

Kuva 6. Peatland Ecology -tutkimusryhmän puutarhajuhlat (kuva: Kari Laasasenaho).

Pieniä yllätyksiäkin tuli vastaan. Kaikki Québecissä eivät puhuneet englantia, ja esimerkiksi bussilippujen ostaminen oli yhteisen kielen puuttuessa yllättävän vaikeaa. Keskiviikon maastopäivä järjestettiin kokonaan ranskaksi. Onneksi opiskelijat auttoivat tulkkauksessa, ja ranskankieliset esitteet kääntyivät Google Lensin avulla suoraan suomeksi. Tutkimusyhteistyössä keinot löytyvät, vaikka yhteistä kieltä jouduttaisiin välillä etsimään.

Matka vahvisti käsitystäni siitä, että Suomessa kannattaa kehittää yksinkertaisia, kustannustehokkaita ja helposti monistettavia ennallistamismenetelmiä. Näiden tarve on selkeä, jotta ennallistamisesetuksen toimeenpanon kustannukset jäävät yhteiskunnalle mahdollisimman edullisiksi. Samalla tarvitaan pitkäaikaista ja riippumatonta seuranta, jotta tiedämme, kehittyvätkö ennallistetut alueet haluttuun suuntaan. Kanadassa tutkimuksen ja käytännön välinen yhteys oli vahva, ja juuri siitä voisimme ottaa oppia myös Suomessa.

Lämmin kiitos Line Rochefortille, Kathy Pouliotille, Laura-Catalina Riano-Penalle, Melina Guene-Nanchenille sekä tutkimusryhmän opiskelijoille vieraanvaraisuudesta ja käytännön avusta. Erityinen kiitos kuuluu tutkijavierailun rahoittaneelle Töysän Säästöpankkisäätiölle. Sata vuotta isoisäni Kanadaan lähdön jälkeen sain tehdä oman matkani samoihin maisemiin, tällä kertaa tutkimuksen, kansainvälisen yhteistyön ja yhteisen oppimisen merkeissä.

Kari Laasasenaho

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Laasasenaho, M., & Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu. Tuotantotalouden laitos. (2010). *Ohjelmakeskeisestä kehittämiss politiikasta yksilökeskeiseen kehittämiss politiikkaan harvaan asutulla maaseudulla: Elämänurasopimus kunnan ja kehittäjäyksilön välillä*. Teknillinen korkeakoulu.